

Ryszard Boguwolski, Marian Kochanowski

Gródek, gm. Drzycim, woj. bydgoskie. Zamek

Informator Archeologiczny : badania 12, 229-230

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace prowadzono we wnętrzu ruin kościoła z XVIII wieku po stronie południowo-wschodniej. Odsłonięto dalszy ciąg fundamentów budowli z XV wieku [?] oraz kilka pochówków szkieletowych z XVII wieku. Stwierdzono istnienie dwóch faz odbudowy kościoła po pożarach - natomiast funkcja i charakter odsłoniętych fundamentów nie jest jeszcze dokładnie zidentyfikowane.

W przemieszanych warstwach znaleziono liczne ułamki naczyń kultury łużyckiej /grupy górzyckiej/ z okresu halszackiego ze zniszczonych uprzednio grobów ciałopalnych.

Materiały są w posiadaniu Muzeum Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim.

Badania będą kontynuowane.

GRÓDEK, gm. Drzycim
woj. bydgoskie
Zamek

Muzeum
w Grudziądzu

Badaniami kierowali mgr Ryszard Boguwołski
i mgr Marian Kochanowski /autor sprawozdania/.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Drugi sezon prac.
Zamek krzyżacki XIV - XV wiek.

Podobnie jak w poprzednim sezonie /1976 r./ skoncentrowano się głównie na możliwie maksymalnym odsłonięciu fragmentów murów obwodowych i wewnętrznych konstrukcji zamku, zachowanych na poziomie korony fundamentów. O ile prace wcześniejsze polegały na ogólnym zorientowaniu się odnośnie systemu założenia zamku i jego wielkości /wskutek braku ściślejszych danych ikonograficznych/, to prace tegoroczne miały na celu, w oparciu o dokumentację sprzed dwóch lat przebadanie całej partii północnej, południowej oraz wschodniej obiektu.

W trakcie prac udało się w pełni zrekonstruować północny ciąg muru obwodowego i uchwycić fragmentarycznie narożniki: południowo-zachodni i południowo-wschodni na poziomie korony fundamentu, skonstruowanego z kamieni-otoczków, związanych zaprawą wapienną, często kroc uszczelnianych gruzem ceglany. Szerokość muru obwodowego zamku wynosiła około 100-130 cm.

Prace miały charakter ratowniczy, jako, że na skutek podmywania całego południowego zbocza przez niewielki strumień skarpa w tej partii ulega systematycznemu obsuwaniu.

Badania potwierdziły wcześniejsze ustalenia, iż nie ma bezpośrednich śladów w postaci materiału zabytkowego, pozwalających z całą pewnością założyć istnienie grodu pomorskiego, który przeszedłby na początku wieku XIV w ręce Krzyżaków.

Wznosząc murowany zamek w I połowie XIV wieku Krzyżacy uwzględnili przy planowaniu bryły zamku konfigurację terenu /ostaniec wysoczyzny morenowej/, czego dowód w nieregularnym planie zamku. Ogólnie obiekt należy do mniejszych tego typu - maksymalna długość 40 m, szerokość 23 m.

W trakcie prac znaleziono ciekawy zespół ceramiki średniowiecznej, wypalanej wyłącznie w atmosferze redukcyjnej, niektóre fragmenty z ornamentem stempelkowym; natrafiono także na liczne kości zwierzęce, ułamki płytek posadzkowych, kafli, formatki cegieł i dachówek gotyckich, bryły polepy oraz /nieliczne/ zabytki metalowe kilka gwoździ żelaznych, silnie skorodowanych.

Odsłonięte relikty architektury średniowiecznej skłaniają do podjęcia dalszych prac, które miałyby na celu przebadanie całego wnętrza zamku na zachowanym do dziś poziomie przyziemia, a w przyszłości zabezpieczenie istniejących dzisiaj fundamentów dalszym niszczeniem.

Materiał złożono w Muzeum w Grudziądzu.

GRUTA,
woj. toruńskie
Stanowisko 1

Muzeum w Grudziądzu
PTAiN Oddział
w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Marian Kochanowski i mgr Ryszard Boguwolski /autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Toruniu i Urząd Gminy w Grucie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko późnośredniowieczne /XIII/XIV w./

Badany obiekt położony jest około 300 m na północ od centrum wsi, na naturalnym wypiętrzeniu morenowym. Rysuje się wyraźnie w terenie pierścieniowatym wałem o podstawie 60,0 x 94,0 m. Majdan w formie nieregularnego prostokąta posiada wymiary 32,0 x 75,0 m. Od strony południowo-zachodniej zachowana jest na długości 25 m sucha fosa.

Prace skoncentrowano na majdanie grodziska w południowo-zachodniej jego partii wzdłuż wytyczonej magistrali. W wykopach I-III bliżej krawędzi majdana odsłonięto na długości 9,5 m pozostałość jądra wału. Bezpośrednio przy zewnętrznym skłonie wału wyeksplorowano nawarstwienia suchej fosy. Wypełnisko jej zarejestrowano na długości 4 m o maksymalnym zagłębieniu 4 m. W wykopach III-IV bliżej środkowej partii majdanu, na długości 8 m eksplorowano warstwę kulturową o przeciętnej miąższości 0,5 m, funkcjonalnie związaną z okresem egzystencji osady obronnej, powstałej bezpośrednio po budowie wału.